

Kwartaalmonitor Horeca

Vierde kwartaal 2015

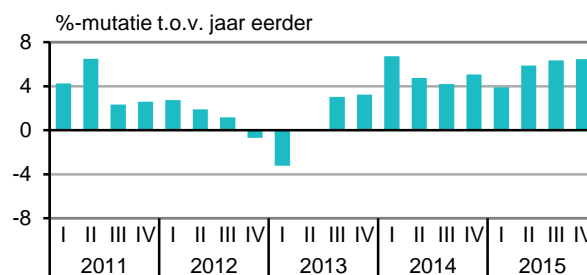
Omzetgroei horeca zet door in 2015

- Totaal horeca: Hoogste omzetgroei bij snackbars, lunchrooms en ijssalons
- Hotels: Aantal overnachtingen groeit al tweeënhalf jaar
- Restaurants: Drie jaar op rij meer omzet
- Snackbars, lunchrooms en ijssalons: Grootste groeiers
- Kantines en catering: Fors hogere omzet
- Cafés: Meer consumpties verkocht
- Economisch beeld: Consumentenvertrouwen daalt

Al tweeënhalf jaar achtereen groeit de omzet van de horeca. In het laatste kwartaal van 2015 werd de stijgende lijn van de voorgaande drie kwartalen doorgetrokken. Ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder nam de omzet met 6,5 procent toe. Ook de werkgelegenheid en het aantal starters bleven groeien. In de eerste twee maanden van het vierde kwartaal waren er ook meer hotelovernachtingen dan in oktober en november 2014. Wel waren er meer faillissementen dan in het derde kwartaal, maar minder dan een jaar ervoor. Het ondernemersvertrouwen nam iets af, vergeleken bij het vierde kwartaal van 2015, maar is nog steeds positief.

Horeca¹⁾ Traditionele horeca, inclusief verblijfsrecreatie, kantines en catering

Omzetontwikkeling horeca

Bron: CBS

StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

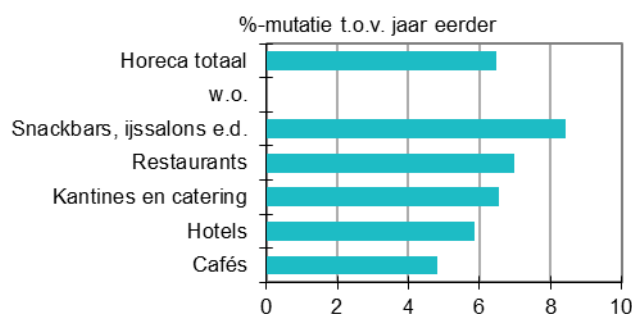
Totaal horeca

Hoogste omzetgroei bij snackbars, lunchrooms en ijssalons

Alle branches binnen de horeca boekten een omzetgroei van meer dan 4 procent. Bij de snackbars, inclusief lunchrooms en ijssalons was die het grootste (8,4 procent), gevolgd door restaurants (7,0 procent) en kantines en catering (6,5 procent). Ook de hotels deden het opnieuw goed met 5,9 procent meer omzet. De cafés, ten slotte, zetten 4,8 procent meer om. In de hele branche kwamen er bijna 900 bedrijven bij, tot een totaal van meer dan 51 duizend.

Over heel 2015 groeide de omzet van de horecasector met 5,7 procent. Dit overtreft de omzetgroei van 2014 (5,1 procent) en is de hoogste stijging sinds 2006.

Omzetontwikkeling, 2015-IV

Bron: CBS

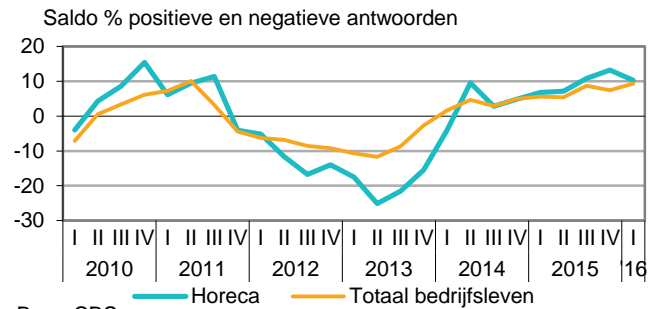
StatLine: [Horeca; omzetontwikkeling](#)

Vertrouwen horecaondernemers iets afgenomen

Het vertrouwen van de horecaondernemers is iets afgenomen ten opzichte van het vierde kwartaal. Maar nog steeds zijn ondernemers positief gestemd: met +10 staat de stemmingsindicator op een relatief hoog niveau.

Het ondernemersvertrouwen wordt bepaald aan de hand van drie (seizoengecorrigeerde) indicatoren: de ontwikkeling van de omzet en van het economisch klimaat in het voorafgaande kwartaal en de verwachting voor de omzet in het lopende kwartaal. Alle drie de indicatoren lieten een afname zien. Het optimisme over de ontwikkeling van het economisch klimaat liep het sterkst terug.

Ondernemersvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

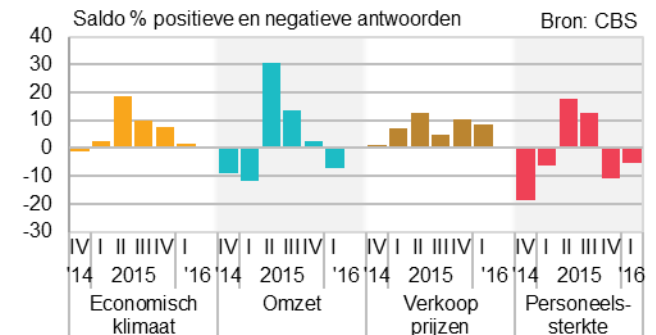
StatLine: Ondernemersvertrouwen Nederland

Horecaondernemers verwachten geen verandering economisch klimaat

Horecaondernemers verwachten voor het eerste kwartaal van 2016 nauwelijks verandering van het economische klimaat. Over de omzet zijn ze per saldo negatief. Die stemming is vergelijkbaar met die van begin vorig jaar, maar wel pessimistischer dan de opvattingen in het vorige kwartaal. Deze ontwikkeling is gebruikelijk en past in het seizoenpatroon.

Als het gaat om personeelssterkte zijn de verwachtingen licht negatief, maar minder dan drie maanden geleden. Ook hier is die stemming goed vergelijkbaar met het eerste kwartaal van 2015. Het aantal ondernemers dat een prijsstijging verwacht is iets groter dan het aantal dat een daling voorziet. Hierover zijn de verwachtingen niet veranderd ten opzichte van vorig kwartaal.

Verwachtingen horeca

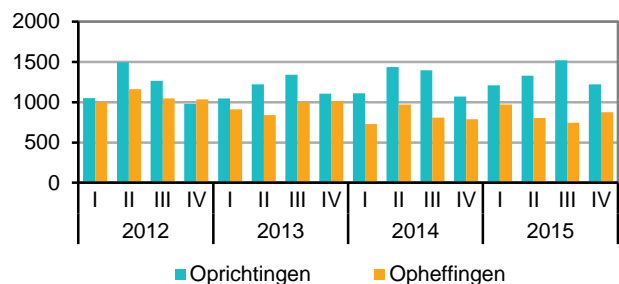
StatLine: Conjuncturenenquête Nederland

Meer starters, maar ook meer stoppers

Er zijn iets meer dan 1 200 nieuwe bedrijven gestart, 14 procent meer vergeleken met hetzelfde kwartaal vorig jaar. Tegelijkertijd zijn er bijna 900 horecabedrijven opgeheven. Dat is 11 procent meer dan een jaar eerder in dezelfde periode. De groei zat vooral bij de eet- en drinkgelegenheden, het aantal stoppers steeg het meest bij de logiesverstrekking.

Absoluut gezien zijn het de restaurants en andere eetgelegenheden die het vaakst worden opgericht en opgeheven. In totaal zijn er in de horeca aan het eind van het derde kwartaal bijna 52 duizend bedrijven actief, ongeveer 3,5 procent meer dan een jaar geleden.

Aantal oprichtingen en opheffingen

Statline: Bedrijven; oprichtingen

Statline: Bedrijven; opheffingen

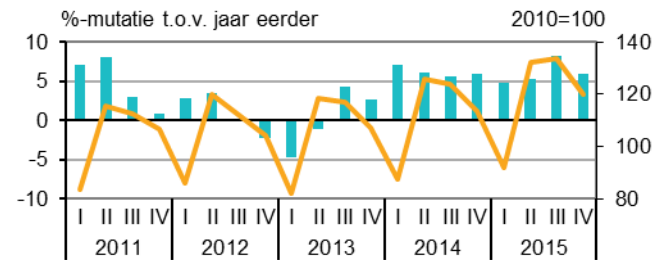
Hotels

Tien kwartalen aaneengesloten omzetgroei

De omzet van hotels, pensions en conferentieoorden steeg voor het tiende kwartaal achtereen ten opzichte van een jaar eerder. De groei kwam uit op 5,9 procent, vergeleken met het vierde kwartaal in 2014. De groei is lager dan in het derde kwartaal, toen die 8,2 procent bedroeg.

In de hotelbranche gingen 12 bedrijven failliet in het vierde kwartaal, 8 meer dan in het derde kwartaal, en 3 meer dan een jaar eerder. Over heel 2015 sloten 28 hotels de deuren wegens faillissement. In 2014 waren dat er 31.

Omzetontwikkeling hotels

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

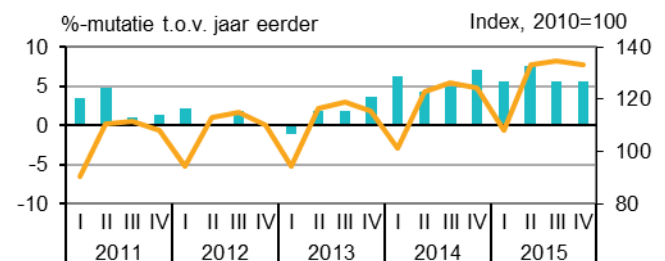
Restaurants

Al drie jaar groei omzet restaurants

Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2014 groeide de omzet van restaurants met 7,5 procent. De prijsstijging in deze eetgelegenheden bedroeg dit kwartaal 1,4 procent. Dat is 0,2 procent hoger dan vorig kwartaal. Dit betekent dat het volume, het aantal verkochte consumpties, met 6 procent is toegenomen. Hiermee boekten restaurants voor het elfde kwartaal op rij omzet- en volumegroei.

In het vierde kwartaal gingen 46 restaurants failliet. Dit zijn er 11 meer dan in het derde kwartaal, maar 32 minder dan in het vierde kwartaal van vorig jaar. Over heel 2015 gingen er 157 restaurants failliet, vergeleken met 267 in 2014.

Volume- en omzetontwikkeling restaurants

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

Snackbars, lunchrooms en ijszalons

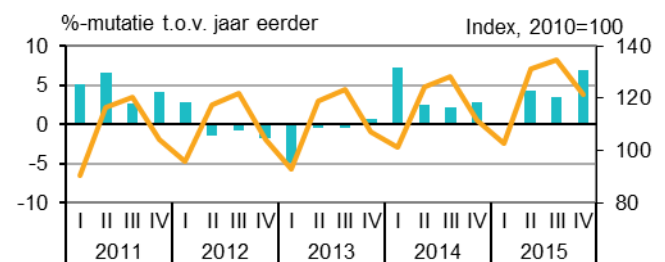
Grootste omzetstijging snackbars

Ook de snackbars, inclusief lunchrooms en ijszalons, noteerden een hogere omzet. Met een stijging van 8,4 procent overtroffen de snackbars de overige horecabranches. Hiervan kwam 7 procent voor rekening van het aantal verkochte consumpties (volume). De prijzen van snacks en ijsjes stegen met gemiddeld 1,4 procent ten opzichte van een jaar eerder. Snackbars boeken al bijna drie jaar op rij omzetstijgingen. Gecorrigeerd voor prijzen stijgen de verkopen nu ruim twee jaar achtereen.

Dit kwartaal werd voor 12 bedrijven een faillissement uitgesproken, een aantal dat vergelijkbaar is met de voorgaande drie kwartalen van 2015.

Over heel 2015 kwam het totaal aantal faillissementen uit op 42, dat zijn er 19 minder dan in 2014.

Volume- en omzetontwikkeling snackbars

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

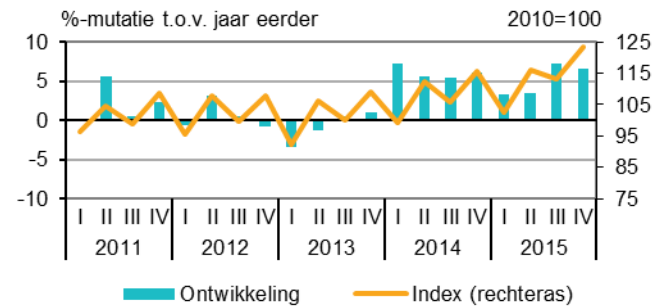
Kantines en catering

Twee jaar forse omzetstijging voor kantines en catering

De omzet van kantines en catering lag 6,5 procent hoger dan in het laatste kwartaal van 2014. Over heel 2015 steeg de omzet in deze deelbranche met 5,1 procent, vergeleken met het jaar ervoor. Daarmee boeken kantines en cateraars al twee jaar op rij forse omzetstijgingen. Gemiddeld was die 5,6 procent per kwartaal ten opzichte van een jaar eerder. De omzet bereikte in het vierde kwartaal van 2015 het hoogste niveau sinds 2005. Ook over het hele jaar genomen bereikte de omzet in 2015 een recordhoogte.

In het vierde kwartaal gingen 12 bedrijven failliet. Over heel 2015 waren er 28 faillissementen. Dit aantal komt overeen met de voorgaande drie jaren.

Omzetontwikkeling kantines en catering

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

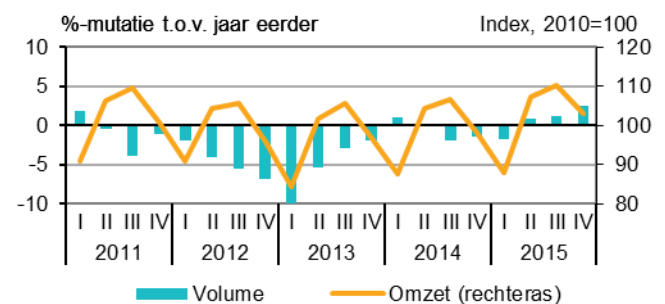
Cafés

Cafés verkopen meer consumpties in 2015

De omzet van cafés kwam 4,8 procent hoger uit dan een jaar eerder. Een dergelijke groei is sinds 2011 niet meer voorgekomen. Consumpties in cafés waren 2,3 procent duurder dan in dezelfde periode van 2014. Ondanks deze prijsstijging verkochten cafés meer consumpties in het vierde kwartaal dan een jaar eerder: het volume van de verkopen steeg met 2,5 procent. Daarmee steeg het volume voor het derde achtereenvolgende kwartaal. Cafés zagen het volume op jaarbasis voor het eerst sinds 2006 weer toenemen.

In de periode oktober tot en met december gingen 20 cafés failliet, 4 meer dan in het vorige kwartaal. Over heel 2015 waren er 82 faillissementen. Dit is het laagste aantal in jaren. In de voorgaande vier jaren lag het aantal faillissementen steeds boven de 100.

Volume- en omzetontwikkeling cafés

Bron: CBS

StatLine: Horeca; omzetontwikkeling

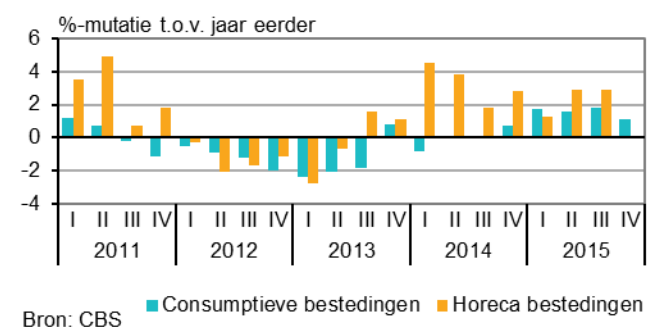
Economisch beeld

Consumenten besteden meer aan inrichting woningen

Consumenten hebben iets meer besteed dan in het vierde kwartaal van 2014. Dat is in lijn met het aantrekken van de werkgelegenheid en het herstel op de woningmarkt. Verder wisselden meer woningen van eigenaar: 16 procent meer in 2015 dan in 2014. Het consumentenvertrouwen was in het vierde kwartaal positief, evenals in de voorgaande twee kwartalen.

Consumenten gaven vooral meer uit aan de inrichting van hun woningen en elektrische apparaten. Ook ging meer geld naar diensten, zoals horeca, recreatie en cultuur. Uitgaven aan diensten maken ruim de helft uit van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

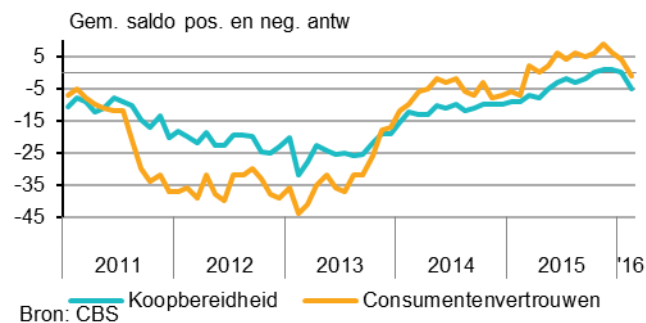
Bron: CBS

StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

Consumentenvertrouwen daalt verder

De stemming onder consumenten is in februari onder het nulpunt geschoten. Met een daling van 5 punten komt het consumentenvertrouwen op -1 uit. Zowel het oordeel over het economisch klimaat als de koopbereidheid verslechterden. Voor het eerst in bijna een jaar is het consumentenvertrouwen negatief. Consumenten oordeelden in februari minder positief over de economie dan in januari. De deelindicator economisch klimaat komt uit op 6, tegen 11 in januari. Vooral de verwachting over de komende 12 maanden is aanzienlijk verslechterd. De koopbereidheid nam ook af in februari. Deze deelindicator van het consumentenvertrouwen kwam uit op -5, tegen 0 in januari. De daling is deels te wijten aan een pessimistischer kijk op de financiële situatie in de komende 12 maanden. Ook vinden consumenten de tijd minder gunstig voor het doen van grote aankopen.

Koopbereidheid consumentenvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

StatLine: [Consumentenvertrouwen](#)

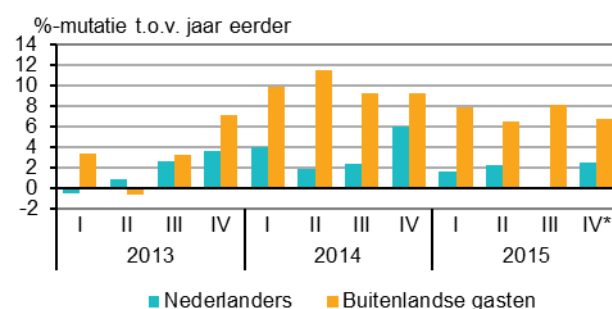
Meer hotelovernachtingen door buitenlandse gasten

Het aantal overnachtingen in hotels steeg in de eerste twee maanden van het vierde kwartaal met 4,6 procent ten opzichte van een jaar eerder. Al sinds het derde kwartaal van 2013 is het aantal hotelovernachtingen ieder kwartaal hoger dan het jaar ervoor.

Buitenlandse gasten zorgden voor de meeste groei (6,7 procent meer overnachtingen). Nederlanders brachten 2,5 procent meer nachten door in hotels dan een jaar eerder.

Het aantal overnachtingen in Amsterdam steeg minder hard dan in de rest van Nederland. In de eerste twee maanden van het vierde kwartaal lag dat aantal in de hoofdstad 0,4 procent hoger dan een jaar eerder. In de rest van Nederland was dat 6,6 procent hoger.

Overnachtingen in hotels

*2015-IV: Gebaseerd op eerste twee maanden van het vierde kwartaal
StatLine: [Logiessaccommodaties; gasten, overnachtingen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers die op 29 februari 2016 beschikbaar waren.
- Door gewijzigde methodiek, is de reeks omzet horeca per 2014 herzien. Zie voor verdere informatie de toelichting van [StatLine: Horeca; omzetontwikkeling](#).
- De cijfers in deze publicatie zijn niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is, staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 7 maart 2016

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)

Telefonisch: 088 5707070

Media:

CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl

Telefonisch: 070 3374444